

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstības ES fondu projektu iepirkumos

Iepirkumu uzraudzības biroja
Kontroles departamenta direktore
Inta Vingre

25/11/2016

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Skaidrojumi, ieteikumi

- Skaidrojums par biežāk konstatētajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos – <http://iub.gov.lv/lv/node/183>
- Iepirkumu pirmspārbaužu veikšanas metodika sadarbības iestādei – <http://iub.gov.lv/lv/node/98>
- Pirmspārbaužu metodikas sanāksmju protokoli -
<http://esfondi.lv/page.php?id=1143>
<http://esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1>
- EK vadlīnijas – Publiskais iepirkums – norādījumi praktizējošiem speciālistiem par to, kā nepieļaut tipiskākās kļūdas
www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/guidance_public_proc_lv.pdf

Biežāk konstatēto pārkāpumu veidi

- Nepamatota iepirkumu sadalīšana daļās
- Neatbilstoša iepirkumu izziņošana
- Pretrunīga informācija iepirkuma dokumentācijā
- Neatbilstoši izslēgšanas nosacījumi
- Nesamērīgas, diskriminējošas kvalifikācijas prasības
- Neskaidri, pretlikumīgi līguma piešķiršanas kritēriji
- Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības
- Neatbilstoša iesniegto piedāvājumu/ pieteikumu vērtēšana
- Nepamatoti līguma grozījumi

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi iepirkumu izziņošanā

- Nepareizi noteikts līguma veids (pakalpojumu vai piegādes līgums; PIL 2.pielikuma pakalpojums?)
- Nepareizi CPV kodi
- Pretrunīga informācija (piem., attiecībā uz iepirkuma daļām)
- Iepirkuma dokumentācijas savlaicīga neievietošana pasūtītāja mājaslapā

Pasūtītājs nodrošina brīvu un tiešu elektronisku pieeju iepirkuma procedūras dokumentiem, **sākot ar attiecīgās iepirkuma procedūras izsludināšanas brīdi!**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārskatījami iepirkumu izziņošanā

- Iepirkuma procedūras grozījumu uzskatīšana par precizējumiem

Pasūtītāja sniegtā papildu informācija ir uzskatāma par precizējumiem vienīgi tādā gadījumā, ja tai **pēc būtības ir tikai precizējošs raksturs** (piemēram, ja pasūtītājs, atbildot uz pretendenta uzdoto jautājumu, izskaidro kādu iepirkuma dokumentācijā noteikto prasību, nemainot tās saturu pēc būtības, vai izlabo tehniska rakstura kļūdu)!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iespējamās neatbilstības piemērs – iepirkuma izziņošana

Saskaņā ar paziņojumu par līgumu iepirkuma līguma veids ir pakalpojumu līgums.

Norādītais galvenais iepirkuma priekšmeta CPV kods – mākslinieciskie pakalpojumi; papildu CPV kodi – dažādi mēbelējuma priekšmeti, ierīces un aprīkojums demonstrāciju vajadzībām, izstāžu iekārtas, elektriskie mehānismi, aparāti, iekārtas un palīgmateriāli, apgaismojums, kā arī televīzijas un radio uztvērēji, skaņas vai videoattēla ierakstīšanas vai reproducēšanas aparatūra.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstības piemērs – iepirkuma izziņošana

Iepirkuma priekšmets ir pārbūves būvdarbu veikšana. Paziņojumā par līgumu kā galvenais iepirkuma CPV kods ir noteikts 45000000-7 (celtniecības darbi).

Iepirkuma dokumentācijā noteikts, ka pretendentam tāmes izmaksās ir jāparedz mēbeļu vai iekārtu piegāde un uzstādīšana atbilstoši lokālajā tāmē norādītajiem apjomiem: 6 skapji ar stiklotiem plauktiem un stiklotām durvīm, 14 pie sienas stiprināti izgaismoti reklāmas stendi, kā arī 7 pie griestiem stiprināti audio vizuālās prezentācijas iekārtas ekrāni.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pretrunīgu prasību noteikšana

- Pretrunīga informācija paziņojumā par līgumu un nolikumā par piedāvājumu iesniegšanas **termiņu**, iepirkuma **dalīšanu daļās** u.c.
 - ✓ *Paziņojumā par līgumu norādītais vispārīgās vienošanās darbības laiks ir 8 mēneši (kā piedāvājumu iesniegšanas datums ir noteikts 2016.gada 4.aprīlis). Vienlaikus iepirkuma dokumentācijā noteikts, ka vispārīgā vienošanās ir spēkā līdz 2016.gada 31.decembrim.*
 - ✓ *Paziņojumā par līgumu norādītais līguma izpildes laiks ir pieci mēneši no līguma spēkā stāšanās, bet ne vēlāk kā līdz 2016.gada 31.decembrim. Kā piedāvājumu iesniegšanas datumu noteikts 2016.gada 10.augusts.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Izslēgšanas noteikumi (PIL 39.¹ pants)

- Jāietver nolikumā (var ietvert atsauci uz PIL 39.¹)
- **Neiekļauj normatīvajos aktos neparedzētus izslēgšanas nosacījumus!**

Piemēram:

- *neizlsēdz par viena un tā paša speciālista vai apakšuzņēmēja piesaisti vairāku pretendentu piedāvājumos*
- **Neattiecina uz personām, uz kurām likums neparedz attiecināt**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Izslēgšanas noteikumi (PIL 39.¹ pants)

Izslēdz, ja izslēgšanas gadījumi konstatēti arī attiecībā
UZ:

- **piegādātāju apvienības dalībniekiem**
- **personālsabiedrības biedriem**
- **apakšuzņēmēju, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 20 % no kopējās publiska būvdarbu vai pakalpojumu līguma vērtības, izņemot 39.¹ panta pirmās daļas 1.punktu**
- **personu, uz kuras iespējām kandidāts/pre tendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām.**

Uz apakšuzņēmējiem **piegādes** līgumos neattiecina!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstības attiecībā uz VID izdruku pieprasīšanu

- *Pasūtītājs pretēji PIL 48.panta 1.¹ daļā noteiktajam **nolikumā nav noteicis, ka pretendentam un tā piedāvājumā norādītajiem apakšuzņēmējiem ir nepieciešams iesniegt izdrukas no VID elektroniskās deklarēšanas sistēmas par pretendenta un tā piedāvājumā norādīto apakšuzņēmēju vidējām stundas tarifa likmēm profesiju grupās pirmajos trijos gada ceturkšņos pēdējo četru gada ceturkšņu periodā līdz piedāvājuma iesniegšanas dienai.***
- *Sarunu procedūras **1.posma dokumentācijā** noteikts, ka kandidātam ir jāiesniedz izdrukas no VID elektroniskās deklarēšanas sistēmas par kandidāta un tā piedāvājumā norādīto apakšuzņēmēju vidējām stundas tarifa likmēm profesiju grupās.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi attiecībā uz EVIPD un uzticamības pārbaudi

- Iepirkuma procedūras dokumentācijā nav paredzēta Eiropas vienotā iepirkuma procedūras dokumenta kā sākotnējā pierādījuma atbilstībai paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām pretendentu un kandidātu atlases prasībām pieņemšana.
- Iepirkuma procedūras dokumentācijā nav paredzēta uzticamības nodrošināšanai iesniegto pierādījumu vērtēšana.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Piemērs – nepilnīga prasība attiecībā uz EVIPD

Preteendents (personu apvienības dalībnieks) var iesniegt Eiropas vienoto iepirkuma procedūras dokumentu, kurā ir aizpildīta III.A, B,C, IV.A, B un VI.daļa, savukārt ārvalstu pretendentiem (personu apvienības dalībniekiem, personām, uz kuru iespējām pretendents balstās savas kvalifikācijas apliecināšanai, un apakšuzņēmējiem, kuru sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 20% no iepirkuma līguma vērtības) jāiesniedz Eiropas vienotais iepirkuma procedūras dokuments, kurā ir aizpildīta II, III.A, B, C un VI.daļa (par katru subjektu atsevišķi).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

- **Nesamērīgi noteiktas pret līguma priekšmetu**
- **Diskriminējošas (ierobežoti ārvalstu piegādātāji)**
 - ✓ reģistrācija uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi Latvijā esošajos reģistros (piemēram, LR Būvkomersantu reģistrā)
 - ✓ sertifikācija atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām
 - ✓ **sertifikātu un izglītības dokumentu atzīšana Latvijā uz piedāvājuma/pieteikuma iesniegšanas brīdi!**
 - ✓ **pieredzes prasības ar atsauci uz nacionālajiem normatīvajiem aktiem**
 - ✓ **latviešu valodas zināšanas pakalpojuma sniedzējiem**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iespēja grozīt neatbilstošas kvalifikācijas prasības

Direktīvas 2014/24/ES preambulas 81.apsvērums:

*... ar būtiskām izmaiņām būtu jāsaprot izmaiņas, kas jo īpaši saistītas ar tehniskām specifikācijām, attiecībā uz kurām ekonomikas dalībniekiem vajadzētu papildu laiku, lai tās izprastu un attiecīgi reaģētu. Tomēr būtu jāpaskaidro, ka šādām **izmaiņām nevajadzētu būt tik būtiskām, ka tās būtu ļāvušas piedalīties citiem kandidātiem, nevis sākotnēji atlasītajiem, vai ka tās būtu ļāvušas iepirkuma procedūrai piesaistīt papildu kandidātus. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumiem, kad izmaiņas līguma vai pamatnolīguma raksturu padara par materiāli atšķirīgu no tā, kas sākotnēji paredzēts iepirkuma procedūras dokumentos.***

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Par kvalifikācijas prasībām..

- *Pasūtītāju viedoklis – tā kā publisko iepirkumu regulējums tiešā veidā neaizliedz konkrētās atlases prasības, nav tiesiska pamata tās atzīt par neatbilstošām.*
- *EK nostāja – jebkurš atlases kritērijs, kurš var tikt interpretēts kā diskriminējošs vai neproporcionāls (nesamērīgs), nav akceptējams un var novest pie finanšu korekcijām.*
- *Samērīgums līguma priekšmetam nenozīmē, ka automātiski var prasīt iepriekšējo pieredzi līgumā ar identiskiem nosacījumiem (piemēram, ES fondu līdzfinansēts).*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

Var liecināt par nepamatotiem ierobežojumiem prasības par pieredzi:

- **konkrētu subjektu pasūtījumos** bez objektīva pamatojuma (piemēram, pasūtītāju PIL izpratnē, valsts pārvaldes iestāžu, slimnīcu pasūtījumos)
- **vairāk nekā 3** līdzvērtīgu objektu būvniecībā, piegāžu veikšanā, pakalpojumu sniegšanā
- **konkrētā valstī**
- objektos, pakalpojumos, piegādēs, kas ietver **dažādus specifiskus elementus vienkopus**
- projektos, kas finansēti no **konkrēta avota (piemēram, ERAF, KF)**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

Prasības attiecībā uz **finanšu apgrozījumu**

- **nesamērīgas** ar paredzamo līgumcenu, līguma izpildes nosacījumiem, termiņu
- **nav ievērota vienlīdzīga attieksme** pret tiem piegādātājiem, kas sākuši darboties vēlāk
- noteikts, ka jāizpilda **katram** piegādātāju apvienības dalībniekam atsevišķi

Prasības attiecībā uz **finanšu spējām**

- **likviditātes koeficients, kas ir lielāks par “1”**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemērs – kvalifikācijas prasības

- *Nolikumā minētās kvalifikācijas prasības attiecas arī uz pretendenta norādīto apakšuzņēmēju, kura sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 20% no kopējās līguma vērtības, visiem personu apvienības vai personālsabiedrības biedriem, ja pretendents ir personu apvienība vai personālsabiedrība, kā arī uz personām, uz kuru iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu savu atbilstību izvirzītajām kvalifikācijas prasībām.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – pieredzes prasības

- *Pretendents trīs iepriekšējos gados (no 2013.gada augusta līdz piedāvājuma iesniegšanas brīdim) ir sniedzis vismaz divus iepirkuma priekšmetam līdzīgus pēc satura pakalpojumus (atklāta konkursa nosacījums).*
- *Pretendents apliecina savu pieredzi norādīto IT pakalpojumu sniegšanā par iepriekšējiem 5 gadiem (atklāta konkursa nosacījums).*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemērs – pieredzes prasības

- *Kandidātam iepriekšējo trīs gadu laikā (2013., 2014., 2015. un 2016.gads līdz pieteikumu iesniegšanas brīdim) ir jābūt iegūtai pieredzei būvuzraudzības pakalpojumu sniegšanā ne mazāk kā piecām III grupas publiskām ēkām vai sabiedriski nozīmīgām ēkām saskaņā ar MK noteikumu Nr.112 “Vispārīgie būvnoteikumi” 25.22 punkta prasībām, ja ēka nodota ekspluatācijā līdz 2014.gada 1.oktobrim. Vismaz vienai no noteiktajām ēkām jāatbilst klasifikācijas kodam 126 “Ēkas plašizklaides pasākumiem, izglītības, slimnīcu vai veselības aprūpes iestāžu vajadzībām”; objektam ir jābūt nodotam ekspluatācijā. Un vismaz viena no minētajām ēkām ir III grupas publiska ēka vai sabiedriski nozīmīga ēka saskaņā ar MK noteikumu Nr.112 “Vispārīgie būvnoteikumi” 25.22.punkta prasībām, ja ēka nodota ekspluatācijā līdz 2014.gada 1.oktobrim; turklāt šai ēkai jābūt īstenotai kā apvienotam būvprojektēšanas un būvniecības projektam.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – pieredzes prasības

- *Biotopu ekspertam ir jābūt ieguvušam pieredzi Latvijā darbā ar biotopu identificēšanu un/vai kartēšanu, un/vai monitoringu.*
- *Vismaz vienam no būvdarbu līgumiem, ar ko pretendents pierāda savu pieredzi, jābūt veiktam FIDIC līguma ietvaros.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – kvalifikācijas prasības

- *Sistēmas arhitektam ir jābūt iegūtai augstākajai izglītībai datorzinībās un zināšanu apliecinājošiem sertifikātiem par risinājumu izveidi atbilstoši SOA un sadalītas arhitektūras principam, kā arī risinājumu izveidi atbilstoši Windows Communication Foundation un tīmekļa bāzētu risinājumu izveidi. Sistēmu analītiķim ir jābūt iegūtai augstākajai izglītībai datorzinībās un starptautiski atzītam sertifikātam sistēmu analīzē OMG Certified UML Professional 2, CBAP vai līdzvērtīgam.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – iesniedzamie pierādījumi

- *Pretendentam, apliecinot speciālistu kvalifikāciju, par katru objektu nepieciešams iesniegt Būvdarbu žurnālu 1.3.sadaļas “Darbu atbildīgo vadītāju kvalifikācijas saraksts” un saistību rakstus.*
- *Pretendentam ir jāiesniedz tā sagatavots iepriekšējo 5 gadu laikā iegūtās pieredzes saraksts, klāt pievienojot objekta pieņemšanas – nodošanas ekspluatācijā akta vai objekta pieņemšanas – nodošanas akta par būves nodošanu pasūtītājam kopiju, kā arī pozitīvu pasūtītāja atsauksmi.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – finanšu apgrozījums

- *Pretendenta kopējam finanšu vidējam apgrozījumam par 2013., 2014. un 2015.gadu ir jābūt vismaz 30% apmērā no pretendenta piedāvātās kopējās līgumcenas; ja pretendents iesniedz piedāvājumu par vairākām iepirkuma daļām, tad paredzamā līgumcena ir visu piedāvājumu daļu kopējo cenu summa.*
- *Pretendenta kopējam finanšu apgrozījumam par 2013., 2014. un 2015.gadu ir jābūt vismaz 240 000 eiro apmērā (pasūtītāja noteiktā paredzamā līgumcena – 75 000 eiro).*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – kvalifikācijas atzīšana

- *Pretendentam, iesniedzot piedāvājumu, jāapliecina, ka līdz plānotajam līguma noslēgšanas brīdim pretendenta piesaistītais speciālists (projektētājs) būs saņēmis Latvijas Republikā spēkā esošu sertifikātu.*
- *Pretendenta ārvalsts speciālistam – būvdarbu vadītājam – mēneša laikā pēc līguma noslēgšanas jāiesniedz dokumenti, kas pierāda tā kvalifikācijas atzīšanu (atbilstību Latvijas normatīvo aktu prasībām).*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

VĒL šis tas no iepirkuma pārbaudēm ... 😊

- ❖ *Pasūtītājs nolikuma grozījumu pavadvēstulē norādījis, ka neuzskata par lietderīgu visā nolikumā iekļaut atsauces uz PIL regulējumu, jo PIL regulējums tiek nepārtraukti grozīts.*
- ❖ *Pasūtītājs, saskaņojot grozījumus ar IUB: Labdien! Palabosim Jūsu minētos grozījumus, jo, cik noprotu, strīdēties mums nav jēgas, bet projekts jau ievelkas!*
- ❖ *Pasūtītāja atbildes vēstulē citāts: Mikroautobusam VW Transporter ar izlaiduma gadu 2005 iepriekš minēto apstākļu dēļ ir arī tendence bieži nokļūt auto servisos un sliktos laika apstākļos.*
- ❖ *Paziņojumā par līgumu ir norādīts, ka iepirkumam ir 2 daļas: 1.daļas nosaukums – 1.daļa un 2.daļas – 2.daļa.*
- ❖ *Pretendenta jautājums pasūtītājam īsi pirms piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām: Mums ļoti svarīgs jautājums. Vai reāli var paspēt atlikušajā laikā sagatavot dokumentus, lai iesniegtu, ja pilnīgi nekas vēl nav gatavs?*

Paldies par uzmanību!

Inta Vingre

Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta direktore

Inta.Vingre@iub.gov.lv

67326705